ZÁRSZÓ

A TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAK MUNKÁJÁNAK ÖSSZEFOGLALÁSA

DR. SZTANKÓ ISTVÁN, intézeti vezetőtanár, igazgató

Nehéz feladat két és fél napos sokrétű, gondolatébresztő és tanulságos tanácskozás főbb mondanivalóit néhány percbe összesűríteni. Még nehezebb abból mindenre kiterjedő következetéseket levonni. Ezért, ha összefoglalómban nem tudok minden felvetődött problémára reflektálni, elnézést kérek.

A jubileumi tanácskozásunkon négy fő referátum és több, mint 30 korreferátum, hozzászólás hangzott el. Ez a szám önmagában is figyelemreméltó. Azonban ha a belső tartalom színvonalát vizsgáljuk, úgy vélem, az valamennyiünknek nagyon sokat adott még akkor is, ha a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban némileg eltérőek is az előkészítés formái.

Hallottuk, hogy a csehszlovák elvtársaknál jelenleg nyolc központban, míg nálunk és a többi népi demokratikus országban a külföldi hallgatók egyetemi előkészítése egy főbázison folyik. Eltérőek szervezeti kereteink is. Egyes helyeken az egyetemekhez tartozó intézetek, máshol – például hazánkban is – önálló intézetek végzik az előkészítés nehéz, de szép munkáját. Mások a hallgatók elhelyezésének körülményei is. Kijevben például a külföldi hallgatók a szovjet hallgatókkal közösen nyernek elhelyezést a diákotthonokban. Ez több szempontból hasznos lehet – például a nyelvgyakorlás a fegyelemre, rendre szoktatás stb. szempontjából.

Természetes vannak eltérések az oktató és nevelőmunkánk módszereiben is. Bár úgy vélem, e téren az elkészítő munkánkban a közeledés egyre nyilvánvalóbb. Hiszen igyekszünk – most is ezt tettük – egymástól tanulni. Törekszünk egymás hasznos tapasztalatait átvenni. Őrizkednünk kell azonban attól, hogy valamilyen általános sablont vagy receptet próbáljunk erőszakolni.

A külföldi tapasztalatok hasznosítását jól dokumentálja intézetünk 25 éves fejlődése. Hiszen Csáky Jenőné, a Budapesti Műszaki Egyetem küldötte elmondotta, hogy néhány évtizeddel ezelőtt Magyarországon éppen az NDK-ban külföldieket tanító elvtársak útmutatása, segítése és támogatása alapján indult el az előkészítő munka.

Vagy például a következő félévben – amikor valamennyi csoportnál bevezetjük a Magyarország című országismereti tantárgyat – nagyon oda kell figyelnünk azokra a tanácsokra, amit dr. Witold Dembowski és dr.

Gerhard Müller elvtársak elmondottak a világnézeti formálással kapcsolatban. Konsztantin Gancsev elvtárs hozzászólásából mindjárt leszűrtük azt a következtetést, hogy nekünk is meg kell találnunk azt a formát, ami lehetővé teszi hallgatóink számára a vidéki lakossággal való találkozást.

Az elmondottak is dokumentálják, hogy a tapasztalatok átadására, egymás intézeteibe való látogatásra — előrehaladásunk érdekében — továbbra is szükség van. Ezért is üdvözöljük örömmel Vladimir Szeges csehszlovák elvtársnak azt a bejelentését, hogy ők is szükségesnek tartják kapcsolataink tervszerűbbé tétele érdekében az együttműködési szerződés megkötését. Öröm számunkra, hogy a bolgár elvtársakkal ma írjuk alá az 1978/79-es évre szóló munkatervünket. A lengyel elvtársakkal pedig ez év novemberében Lodzban kerül sor további kapcsolataink írásbeli rögzítésére. /A szerződés aláírása megtörtént./

Az intézetünkben folyó munka a többi előkészítő intézet és fakultás munkájához több szempontból hasonló. Vannak azonban egyedi sajátosságaink is, pl. a Nemzetközi Diákklub, amely nálunk eredményesen funkcionál. Vagy a Külföldi Diákok Osztálya /KDO/, ami lehetőséget ad arra, hogy a külföldi hallgatókkal az előkészítőből kikerülve az egyetemeken is megmaradjanak kapcsolataink. Reméljük, hogy a KDO-nak sikerül kiépíteni a végzett hallgatókkal a további együttműködést.

A tanácskozáson megpróbáltuk felvázolni oktató- nevelő- és kutatómunkánk keresztmetszetét. Beszéltünk eredményeinkről, gondjainkról. Például elmondottuk, milyen erőfeszítéseket teszünk annak érdekében, hogy a diákönkormányzatot, azaz a diáktanácsok munkáját aktívvá és eredményesen működővé tegyük. Így például az intézeti diákcsoportok érdekvédelmét az első időszakban a diákklubban létrehozott nemzeti egyesületek látják el.

A diákotthonainkat neveléscentrikussá akarjuk fejleszteni. Mind az oktató, mind a nevelőmunkában döntően fontosnak tartjuk a hallgatók cselekvőkészségének fejlesztését, amely elvezeti őket az egyetemeken folyó önálló munka végzéséhez, továbbá elvezetheti őket a különböző önkormányzati tevékenység megvalósításához is.

Őszintén elmondhatjuk, hogy a Szovjetunióból és a népi demokratikus országokból jött hallgatóktól több öntevékenységet és határozottabb politikai állásfoglalást kérünk. Az ő aktivitásuk tovább segíthetné ideológiai, politikai nevelőmunkánkat.

A tanácskozáson felszínre került, hogy nagyon sokat foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogyan, illetve milyen mélységben oktassuk a szaktárgyakat. Mindenesetre úgy vélem, egy év semmi esetre sem elég arra, hogy a küldő ország középiskoláiban elmulasztottakat teljes egészében pótolni tudjuk. Mi legfeljebb arra vállalkozhatunk, hogy az egyetem első félévét, esetleg első évét szaktárgyi szempontból bizonyos mértékben megalapozzuk. Tehát főleg arra kell törekednünk, hogy a magukkal hozott és ismert szaktárgyi anyagot a magyar nyelvre átültessük, illetve annak kifejezéseit

begyakoroltassuk. Itt a megfelelő arányok megkeresése és kialakítása most van folyamatban, ezért is kívánjuk kiemelten tanulmányozni a szaktárgyi oktatást testvérintézeteinkben.

Egyetértve a Herder Intézetből jött kollégákkal, az a véleményünk, hogy az előkészítőkön eredményeket csak úgy lehet felmutatni, ha a nyelvi és szaktárgyi oktatást jól összehangoljuk. Vagyis a szaktárgyi órákon nyelvet is tanítunk. Ennek viszont egyik alapvető feltétele, hogy a tanárok szüntelenül képezzék magukat szakmailag és módszertanilag egyaránt. Ezért is tartunk ez évben a szaktanárok részére nyelvi tájékoztató előadás-sorozatot, sőt bevonjuk őket – önkéntes jelentkezés alapján – a társalgás és a nyelvi labor munkájába is. Kívánatosnak tartanánk, ha a szaktanáraink – legalább a fiatalabbak – az egyetemeken, vagy a tanárképző főiskolákon magyar nyelvtanári kiegészítő képzést szereznének. A nyelvtanárokkal viszont továbbképzés keretében megismertetjük a szaktárgyi oktatás problémáit.

Az előkészítő munka előbb vázolt eltérő nemzeti sajátosságai mellett azonban, úgy vélem, vannak általános ismérvek is. Ez abból adódik, hogy a Szovjetunió és a népi demokratikus országok egyaránt arra törekszenek, hogy minél jobb tudással felvértezett szakemberekkel segítsék a fejlődő országokat és más baráti országokat. Ezen a téren ha néha érnek is bennünket kudarcok, akkor sem szabad elfelejteni, hogy munkánk hasznossága a társadalmi haladás számára végülis visszatérül. Igy valamennyiünk számára elfogadható szempont lehet Ivan Ivanovics Nyikolajenko kijevi dékán elvtárs által ismertetett szovjet előkészítő fakultások össz-szövetségi nevelési konferenciájának ajánlása. Ez ugyanis jól összegezi az előkészítőkön folyó nevelőmunka legfontosabb feladatait. Melyek ezek:

- a marxista-leninista világnézet alapjainak kialakítása;
- a szocialista életmódhoz való viszony pozitív kialakítása;
- a Szovjetunió és a szocialista országok gazdasági, társadalmi rendszerének, a társadalom ideológiájának, külpolitikájának megismertetése;
- az internacionalizmus és a népek közötti barátság érzésének kifejlesztése.

Végezetül köszönetet mondok mindazoknak – hazaiaknak és külföldieknek egyaránt – akik jubileumi tanácskozásunk előkészítésével, azon való részvételükkel és aktív szereplésükkel hozzájárultak ünnepségünk sikeréhez.

A további sikeres együttműködés érdekében a Nemzetközi Előkészítő Intézet a következő ajánlásokat terjeszti a szocialista társintézetek elé:

- Fokozzuk a kétoldali megállapodásokban rögzített együttműködést az előkészítő munka hatékonyságának növelésére munkánk elméleti alapjainak további feltárásával! Ennek keretében célszerű az azonosságok megkeresésén kívül megvizsgálni a különbségek objektív okait is.

- A nyelvi és a szakmai előkészítést tekintsük egyazon előkészítő munka két aspektusának, s törekedjünk a kettő szerves egységének létrehozására!
- A nevelési eljárások és tapasztalatok ismertetésével, a tapasztalatok kölcsönös felhasználásával erősítsük az egységes marxista-leninista világnézet kialakítását az intézményeinkben!
- A társintézmények közös publikációkkal tegyék elérhetővé kutatási eredményeik tanulmányozását valamennyiünk számára!
- Különösen fontos lenne az előkészítő oktatás intenzitását és a jobb időkihasználást biztosító tényezők közös kutatása.

Utoljára engedjék meg, hogy idézzem Marx Károlynak, a tudományos szocializmus megalapítójának szavait, amit több, mint egy évszázaddal ezelőtt, 1874-ben az I. Internacionálé Főtanácsának zárólésén mondott: "Több napig érdekes és hasznos dolgokról tanácskoztunk, vitatkoztunk egymással, most már csak rajtunk múlik, hogy ebből mit valósítunk meg magunk és a társadalom javára."

ОБОБЩЕНИЕ РАБОТЫ НАУЧНОЙ СЕССИИ

д-р Иштван Станко, старший преподаватель,
директор института

(резюме)

Четыре корреферата и около 30 прослушанных выступлений дали очень много полезного и указали наиболее общие направления в подготовке студентов, хотя эта работа в социалистических странах имеет различные организационные и методические свойства.

Корреферати иностранных товарищей подняли несколько важных проблем:

Клуб студентов в нашем институте - эта культурная организация объединяющая иностранцев, учащихся в нашей стране - является единственным.

Отдел иностранных студентов занимается делами студентов, посещающих университет. Значит, мы сохраняем постоянную связь со студентами нашего института на протяжении полного срока их обучения в университете.

Одной из наших важных проблем является более глубокое и результативное обучение специальным предметам. Мы считаем, что может заложить хорошую основу знаний для I-го курса университета, то есть перенести известный технический материал специальных предметов на более доступный венгерский язык. В этой работе успех определяется и курсами повышения квалификации преподавателей.

Образование специалистов, обладающих социалистическим сознанием - вот наша обязательная задача. Дальнейшее сотрудничество определяется рамками договоров, общей работой, основывающейся на обмене положительным опытом, на проведении и опубликовании совместных исследований.

ÜBERLICK DER ARBEIT DES SYMPOSIUMS

dr. István Sztankó, Direktor des
Internationalen Vorbereingsinatituts, Budapest

Resümee

Die vier Korreferate und die etwa 30 Diskussionsbeiträge brachten für uns trotz der organisatorischen und methodischen Unterschiede in der Vorbereitung auf das Universitätsstudium in den sozialistischen Ländern viele nützliche Erfahrungen und Anregungen. Die Korreferate der ausländischen Genossen warfen mehrere Probleme auf.

In unserem Institut ist der Studentenklub, der die Kulturorganisation der ausländischen Studenten ist, eine spezifische Institution. Die Abteilung der ausländischen Studenten hat die Aufgabe, die Probleme der ausländischen Studenten, die an unseren Universitäten studieren, zu lösen.

Somit haben wir zu unseren Studenten während der gesamten Studienzeit enge Beziehungen.

Eines unserer, im Vordergrund stehenden Probleme ist, den Fachunterricht noch wirksamer zu gestalten. Wir sind der Meinung, wir können für das erste Studienjahr nur die Basis sichern, d.h. die schon bekannten Fachkenntnisse der Studenten in ungarischer Sprache vermitteln – und nichts mehr. Die Weiterbildung der Lehrer dient auch dieser Zielsetzung.

Die sozialistischen Länder haben die Pflicht, für die Bruderländer gut qualifizierte und mit unserer Gesellschaftsordung sympatisierende Fachleute auszubilden.

Die weitere Zusammenarbeit – im Rahmen von Verträgen und gemeinsamen Arbeitsplänen – verlangt auch mehr Erfahrungsaustausch, gemeinsame Forschungsarbeit und Veröffentlichung gemeinsamer Publikationen.